

Evropski varuh človekovih
pravic

Letno poročilo
2018

Kazalo

Uvod	2
Leto 2018 na kratko	5
Ključne teme	7
2.1 Odgovornost pri odločanju v EU	8
2.2 Preglednost pri lobiranju	9
2.3 Dostop do dokumentov	10
2.4 Temeljne pravice	12
2.5 Etična vprašanja	13
2.6 Agencije in drugi organi EU	14
2.7 Pogodbe in nepovratna sredstva EU	15
2.8 Sodelovanje državljanov pri oblikovanju politik EU	16
Komunikacija in sodelovanje	18
3.1 Komunikacija	19
3.2 Odnosi z institucijami EU	21
3.3 Evropska mreža varuhov človekovih pravic	24
3.4 Obisk varuhinje človekovih pravic v Washingtonu	28
Zadeve in pritožbe: kako pomagamo javnosti	29
4.1 Vrsta in vir pritožb	31
4.2 Zoper koga?	36
4.3 V zvezi s čim?	37
4.4 Doseženi rezultati	38
4.5 Ravnanje v skladu s predlogi evropske varuhinje človekovih pravic	41
Viri	42
5.1 Proračun	43
5.2 Uporaba virov	43
Kako navezati stik z Evropskim varuhom človekovih pravic	44

Uvod

Z veseljem vam predstavljam letno poročilo urada evropskega varuha človekovih pravic za leto 2018.

Opazili smo močno povečanje pritožb državljanov, civilne družbe, podjetij in medijev, ki spadajo v okvir mojih pooblastil. Tega ne pripisujem slabšim upravnim standardom v EU, ampak večji ozaveščenosti o delu, ki ga opravlja moj urad, in pozitivnih rezultatih, ki jih lahko doseže. Institucijam, agencijam in organom EU sem hvaležna za njihovo sodelovanje pri tem delu, za nenehno podporo pa se zlasti zahvaljujem Evropskemu parlamentu.

Leto 2018 je bilo posebno tudi zato, ker sem izkoristila eno od redko uporabljenih možnosti, ki jih ima evropski varuh človekovih pravic: Evropskemu parlamentu sem predložila posebno poročilo, in sicer o odgovornosti Sveta Evropske unije.

Na javno mnenje o EU že več desetletij vpliva škodljiva napačna predstava, da imajo nacionalne vlade pri oblikovanju zakonov EU le malo besede ali pa je sploh nimajo. Za evropsko demokracijo in javno razpravo na podlagi dejstev je pomembno, da to prepričanje odpravimo.

Javnost ima pravico vedeti, kako njena vlada prispeva k zakonodaji EU, zato sem prosila Evropski parlament, naj podpre moje predloge za boljšo zakonodajno preglednost v Svetu. Poslancem Evropskega parlamenta sem zelo hvaležna za odločno podporo. Upam, da bomo konkretne spremembe dosegli še pred evropskimi volitvami leta 2019.

Leta 2018 je bil tudi formalno uveden hitri postopek za obravnavo zahtevkov za dostop do dokumentov. Cilj našega urada je, da bi z njim ugotovitev o posamezni pritožbi dosegli v 40 dneh. Postopek je pritožnikom že prinesel dobre rezultate.

K delu varuha človekovih pravic spada tudi proaktivno spremljanje izvajanja pravil o etiki in odgovornosti. Leta 2018 sem dokončala analizo o tem, kako v petnajstih institucijah obravnavajo pravila o prehodu vodstvenih delavcev v zasebni sektor. Z veseljem sem

ugotovila, da se v institucijah dobro zavedajo, kako pomembna so trdna pravila o tem vprašanju vrtljivih vrat, čeprav je treba to področje še izboljšati.

V zvezi z gibanjem #MeToo in izpostavljanjem nadlegovanja, zaradi katerega trpijo zlasti ženske, sem se odločila preveriti, kakšne so politike za preprečevanje nadlegovanja v upravi EU. Pisala sem 26 institucijam in agencijam EU ter prosila za podrobnosti o politikah in njihovem izvajanju. Vprašala sem tudi, ali so prejele pritožbe o nadlegovanju in kako so jih obravnavale. Pripravila sem analizo, ki je že objavljena. Upam, da bo v pomoč pri zahtevnem delu, ki nas čaka, kar zadeva odpravljanje nadlegovanja na delovnem mestu.

Emily O'Reilly,
evropska varuhinja človekovih pravic

Moj urad pogosto obravnava pritožbe glede uporabe uradnih jezikov EU v institucijah. Da bi sprožili razpravo o tej temi, smo ljudi vprašali, kakšno mnenje imajo o vprašanih, kot so jezikovne politike spletišč EU, in v kolikšni meri se lahko za prevajanje uporablja tehnologija. Analizo odgovorov bomo poslali Evropski komisiji.

Marca smo organizirali letno konferenco Evropske mreže varuhov človekovih pravic v Bruslju. Glavna tema konference je bila, kako lahko varuhi človekovih pravic prispevajo k razvoju bolj vključujoče družbe. Na dodatnem seminarju, ki smo ga pripravili septembra v mojem uradu, smo razpravljali o tem, kaj se lahko naučimo iz raziskave OECD o vlogi institucij varuhov človekovih pravic pri spodbujanju odprte vlade.

Oktober sem z veseljem napovedala začetek izbora za nagrade za dobro upravljanje, ki bodo podeljene leta 2019. Junija 2019 bomo na slovesni prireditvi predstavili projekte in razglasili zmagovalce.

Na kratko, leto 2018 je bilo delovno in uspešno. Leto 2019 bo prineslo pomembne evropske volitve in nadaljevanje sedanjih razprav o prihodnosti demokracije v digitalni dobi. Ob tem se zavedamo, da obveznost institucij EU, da spoštujejo najvišje standarde etike in odgovornosti, še nikoli ni bila tako velika.

Emily O'Reilly

1

Leto 2018 na kratko

1

Januar

Varuhinja človekovih pravic priporočila predsedniku ECB Draghiju, naj začasno prekine svoje članstvo v Skupini tridesetih

7

Julij

Začetek javnega posvetovanja o uporabi jezikov v institucijah EU

2

Februar

Uveden hitri postopek za pritožbe glede dostopa do dokumentov

8

Avgust

Objava priporočil glede imenovanja generalnega sekretarja Evropske komisije

3

Marec

Letna konferenca Evropske mreže varuhov človekovih pravic v Bruslju

9

September

Varuhinja človekovih pravic gostila seminar o vlogi institucij varuhov človekovih pravic v odprti vladi

4

April

Varuhinja človekovih pravic imela govor ob dnevu evropske državljanske pobude

10

Oktober

Začetek izbora za nagrade za dobro upravljanje za leto 2019

5

Maj

Varuhinja človekovih pravic Parlamentu poslala posebno poročilo o pomanjkanju zakonodajne odgovornosti Sveta

11

November

Varuhinja človekovih pravic se je udeležila letnega kolokvija o temeljnih pravicah v letu 2018

6

Junij

Varuhinja človekovih pravic v Pragi prejela nagrado *Vision for Europe*

12

December

Varuhinja človekovih pravic šla v Washington na razprave o pravilih ZDA in EU o etiki in preglednosti

2

Ključne teme

Naloga evropskega varuha človekovih pravic je pomagati javnosti pri stikih z institucijami, organi in agencijami EU. Pri tem prihaja do različnih težav, od pomanjkanja preglednosti pri odločanju ali zavrnitve dostopa do dokumentov do kršitev temeljnih pravic in težav s pogodbami.

2.1 Odgovornost pri odločanju v EU

Da bi lahko Evropejci uveljavljali svojo demokratično pravico do sodelovanja v postopku odločanja EU in zahtevali odgovornost sodelujočih, morajo biti zakonodajna posvetovanja temu primerno pregledna.

Varuhinja človekovih pravic je Svetu Evropske unije poslala več **priporočil**, naj javnosti olajša sledenje zakonodajnemu postopku EU. Med drugim je priporočila, naj Svet sistematično beleži, kakšno stališče imajo v pripravljanih telesih posamezne države članice, in razvije jasna merila za uporabo statusa LIMITE (omejeno) pri dokumentih. Predlagala je tudi, naj Svet vzpostavi namensko spletno stran za vsak zakonodajni predlog in izboljša prijaznost javnega registra dokumentov do uporabnika, Evropski parlament pa s posebnim poročilom pozvala, naj zadevo podpre. Poslanci Evropskega parlamenta so predloge varuhinje človekovih pravic na plenarnem glasovanju podprli z veliko večino.

Odgovornost pri odločanju velja tudi za zapletenejši del postopka odločanja EU, vključno s komitologijo – sklopom postopkov, s katerimi države članice nadzirajo,

kako Evropska komisija izvršuje pravo EU. Potem ko je Komisija dovolila le delni dostop do zapisnikov sestankov med predstavniki držav članic, namenjenih razpravi in odločanju o pravilih EU o emisijah iz vozil, se je na varuhinjo človekovih pravic obrnil poslanec Evropskega parlamenta. Varuhinja človekovih pravic je poudarila, da je v odgovornem demokratičnem sistemu ključno razumeti, kako pride do izvedbenega akta in kakšna so stališča predstavnikov posameznih držav članic, ter **pozvala** Komisijo, naj močno poveča dostop do zapisnikov sestankov.

EU občasno oblikuje *ad hoc* skupine za svetovanje o področjih politike. Ena od njih, skupina osebnosti, je Komisiji svetovala, kako lahko EU podpre raziskave v zvezi s skupno varnostno in obrambno politiko. Neka nevladna organizacija je pri varuhinji človekovih pravic vložila pritožbo zaradi slabe preglednosti te skupine in navedla, da ni vključena v register strokovnih skupin, ki Komisiji svetujejo glede politik. Varuhinja človekovih pravic je **ugotovila**, da skupina izvaja enake naloge kot strokovna skupina, zato jo je pozvala, naj objavi dnevne rede in zapisnike svojih zasedanj ter prispevke udeležencev. Poudarila je, da bi morali isti standardi preglednosti veljati tudi za morebitne prihodnje skupine osebnosti.

European Ombudsman

O'Reilly: Making the EU legislative process more accountable to the public, by being more open, would send an important signal ahead of the European elections in 2019 <http://europa.eu/!md66Du> #euco #transparency

Emily O'Reilly

Emily O'Reilly: Če bi lahko povečali odprtost zakonodajnega procesa EU in s tem tudi njegovo odgovornost do javnosti, bi pred evropskimi volitvami leta 2019 poslali pomembno sporočilo.

„Če državljani ne vedo, katere odločitve sprejema njihova vlada pri oblikovanju prava EU, se bo kultura pripisovanja krivde Bruslju nadaljevala.“ Emily O'Reilly

European Ombudsman

#EOPress: We found four instances of maladministration in the appointment of the @EU_Commission's Secretary-General. <https://www.ombudsman.europa.eu/en/press-release/en/102716> ...

Emily O'Reilly, European Ombudsman

Pri imenovanju generalnega sekretarja Evropske komisije smo odkrili štiri primere nepravilnosti.

„Komisija bi se morala iz te zadeve nekaj naučiti in razviti nov postopek za imenovanje generalnega sekretarja.“ Emily O'Reilly, evropska varuhinja človekovih pravic

Odgovorno odločanje je pomembno tudi pri sprejemanju notranjih odločitev v instituciji. Varuhinja človekovih pravic je po dveh pritožbah [proučila](#), kako je Evropska komisija februarja 2018 imenovala generalnega sekretarja, in ugotovila štiri primere nepravilnosti, vključno z umetnim ustvarjanjem občutka, da je položaj nujno treba zapolniti. Ugotovila je, da je za nepravilnosti kolektivno odgovorna Komisija, in pozvala, naj se

v prihodnosti za imenovanje generalnega sekretarja uvede poseben postopek. Komisija takega postopka ni hotela uvesti, čeprav je priporočila varuhinje človekovih pravic podprl Parlament. Varuhinja človekovih pravic je preiskavo nato zaključila z obžalovanjem, da Komisija ni izkoristila priložnosti, da bi si po problematičnem imenovanju svojega najvišjega uradnika ponovno pridobila zaupanje javnosti.

2.2 Preglednost pri lobiranju

Velik del nalog varuhinje človekovih pravic je povezan z opozarjanjem uprave EU na nekatera vprašanja, vključno s škodo, ki jo v javnem dojemanju EU povzroča pojav vrtljivih vrat, pri katerem uradniki EU prevzamejo položaje v zasebnem sektorju ali se institucijam EU pridružijo posamezniki iz zasebnega sektorja. Zaradi takih potez se porajajo pomisleki o navzkrižjih interesov ali lobiranju pri nekdanjih sodelavcih.

Varuhinja človekovih pravic je v preteklosti že opravila preiskavo o tem, kako Komisija obravnava primere vrtljivih vrat v zvezi s svojim osebjem, in pripravila priporočila za okrepitev postopkov za izvajanje pravil na tem področju. Nato je leta 2017 začela še [preiskavo na lastno pobudo](#) o tem, v kolikšni meri je Komisija uresničila njene predloge.

Prenovljena pravila Komisije o vrtljivih vratih so začela veljati septembra 2018, urejajo pa tako dejavnosti osebja na dopustu iz osebnih razlogov kot tudi po tem, ko institucijo zapustijo in se zaposlijo drugje. Komisija letno opravi več kot 2 000 preverjanj navzkrižij interesov v zvezi z novimi člani osebja in približno 400 preverjanj v zvezi s člani osebja, ki se nameravajo zaposliti zunaj uprave EU.

Varuhinja človekovih pravic je v analizi ugotovila, da ima način, kako Komisija ravna v primerih vrtljivih vrat, dve glavni pomanjkljivosti, in sicer podrobnosti o višjih uradnikih, ki se zaposlijo na drugem delovnem mestu, ne objavlja v vseh primerih (ampak le, kadar je zaznala možnost lobiranja), informacije pa objavlja le enkrat na leto. Varuhinja človekovih pravic je pozvala, naj se objavijo podrobnosti o vseh primerih, ter ponovila predlog, naj Komisija redneje objavlja informacije o posameznih zadevah.

European Ombudsman

Post-mandate activities of former Commissioners: [@EU_Commission](#) should do more to strengthen procedures, limit conflicts of interest and increase citizens' trust <http://europa.eu/!yu83bM>

Emily O'Reilly

Dejavnosti nekdanjih komisarjev po koncu mandata: Evropska komisija bi si morala bolj prizadevati, da bi okrepila postopke, omejila navzkrižja interesov in povečala zaupanje državljanov.

„Nekdanji komisarji imajo pravico, da se po koncu mandata zaposlijo, vendar morajo kot nekdanji javni uslužbenci tudi zagotoviti, da s svojimi dejanji ne omajajo zaupanja državljanov v EU.“ Emily O'Reilly

Varuhinja človekovih pravic je predlagala še nekaj praktičnih ukrepov. Eden od njih je, da mora nekdanji član osebja, če mu Komisija naloži pogoje, o njih obvestiti prihodnjega delodajalca. Drug predlog je, naj Komisija, če za nekdanjega višjega člana osebja velja začasna prepoved lobiranja, o tem obvesti nekdanje sodelavce tega člana v institucijah. Varuhinja človekovih pravic je še predlagala, naj se zaposlitev nekdanjih višjih članov osebja v zasebnem sektorju takoj objavi v registru za preglednost.

Varuhinja človekovih pravic je tudi **proučila**, kako 15 institucij in organov EU (vključno z Evropskim parlamentom, Svetom in Računskim sodiščem) objavlja

informacije, kadar višji člani njihovega osebja zaprosijo za odobritev zunanje zaposlitve, vključno s tem, kako pogosto se take informacije objavijo ter kakšna sta njihova obseg in vsebina.

Ugotovila je, da je v vseh 15 institucijah raven ozaveščenosti o pomembnosti strogega izvajanja pravil na tem področju visoka, vendar je kljub temu predlagala nekaj izboljšav. Predlagala je, naj institucije objavijo informacije o vseh zadevah, v katerih ocenjujejo prošnje za zunanjo zaposlitev. Če se nekdanji član osebja seli v organizacijo, ki je v registru preglednosti, naj informacije vključujejo tudi povezavo na ta vpis.

2.3 Dostop do dokumentov

Hitri postopek za dostop do dokumentov, ki je bil formalno uveden februarja, je hitro postal pomemben del preiskovanja zadev. V novem sistemu urad v petih delovnih dneh po prejemu pritožbe odloči, ali jo lahko prouči, do ugotovitve pa si prizadeva priti v 40 dneh.

Belgijska nevladna organizacija je postopek uporabila za zahtevek za dostop do dokumentov Evropske obrambne agencije. Po **preiskavi** je bil omogočen dostop do dokumentov (o lobiranju v zvezi z evropskim programom za obrambne raziskave), Evropska obrambna agencija pa je izboljšala svoje postopke in sisteme za obravnavo zahtevkov za dostop do dokumentov in odzivanje nanje.

Institucije včasih dostop do dokumentov dejansko preprečijo v smislu prepočasnega odzivanja na zahtevek. To se je zgodilo, ko je nemški državljani zahteval dostop do informativnih dokumentov za srečanja med komisarjem EU za proračun in človeške vire ter tretjimi stranmi. Pritožnik se je obrnil na varuhinjo človekovih pravic, saj Komisija tudi po več kot enem letu ni sprejela odločitve o zahtevku. Med **preiskavo** je Komisija navedla, da o prošnji še vedno ne more zavzeti stališča, zato je varuhinja človekovih pravic izdala priporočilo zaradi neupravičene zamude. Komisija je nato objavila dokumente z dvanajstih srečanj, kar je imela varuhinja človekovih pravic za ustrezno potezo.

Po še eni preiskavi je gospa O'Reilly spodbudila Komisijo, naj k preglednosti pristopi pragmatično in prijazno do državljanov, da ne bi dajala napačnega vtisa, da je skrivnostna. Komisija je novinarju omogočila delen dostop do dokumentov, povezanih s projektom EU za

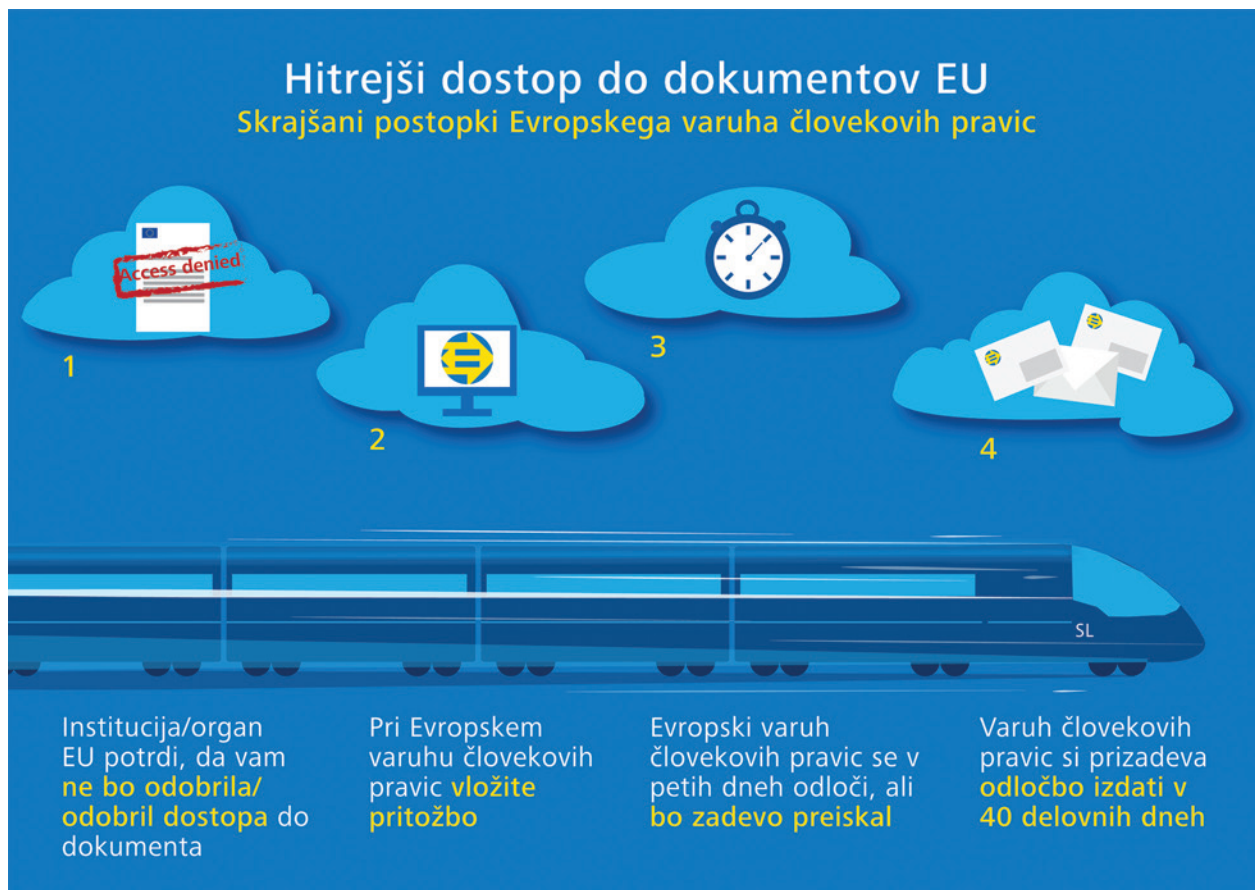
European Ombudsman

.@EUOmbudsman inquiry on contacts with the defence industry: @EUDefenceAgency gives access to documents and improves #transparency procedures [https://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision-faces/en/98631/html.bookmark ...](https://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision-faces/en/98631/html.bookmark...)

Preiskava stikov Evropske obrambne agencije z obrambno industrijo, ki jo je opravila evropska varuhinja človekovih pravic: agencija je omogočila dostop do dokumentov in izboljšala postopke za preglednost.

vzpostavitev brezplačnih dostopnih točk Wi-Fi. Varuhinja človekovih pravic je **ugotovila**, da izpuščeni deli besedila, kot je navedla Komisija, niso bili povezani z zahtevkom pritožnika. Vseeno je predlagala, naj Komisija v prihodnosti razmisli o javni objavi vseh informacij, kadar je s prošnjo pritožnika nepovezan le majhen del dokumenta.

Varuhinja človekovih pravic je izdala tudi **priporočilo**, potem ko je Komisija zavrnila javni dostop do dokumentov, povezanih z uporabo GSO kot živil ali krme. Nevladna organizacija Greenpeace je Komisijo prosila za javni dostop do dokumentov z različnimi možnostmi, ki jih je obravnavala Komisija, preden je predstavila svoj predlog, in dokumentov o tem, kako je bila izbrana možnost, predstavljena v predlogu.

Namen druge zadeve je bil ugotoviti, kdaj e-poštna sporočila veljajo za dokumente za namen zahtevkov za dostop do dokumentov. V tej [preiskavi](#) je varuhinja človekovih pravic pozvala Komisijo, naj pojasni svojo

notranjo politiko o tem, kdaj e-poštna sporočila osebja veljajo za dokumente, ter odgovori na njeno mnenje, da bi bil lahko dostop do e-poštnih sporočil osebja nujen za obravnavo zahtevkov za javni dostop do dokumentov EU.

2.4 Temeljne pravice

Varuhinja človekovih pravic redno obravnava pritožbe glede spoštovanja temeljnih pravic, kot sta enakost in nediskriminacija. Članica osebja Evropske investicijske banke (EIB) se je na varuhinjo človekovih pravic obrnila s **pritožbo** o diskriminaciji na podlagi spola v banki. Pritožnica je v skladu s politiko EIB o žvižgaštvu oddala poročilo, v katerem je navedla, da banka ženskam ne zagotavlja enakih možnosti za dostop do vodstvenih položajev kot moškim. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da je EIB za odgovor na poročilo porabila preveč časa, in jo pozvala, naj poostri politiko o žvižgaštvu, s čimer se je banka strinjala. Varuhinja človekovih pravic je banko tudi pozvala, naj si bolj prizadeva za uravnoteženo zastopanost moških in žensk na vodstvenih položajih in zviša cilj, da bi imela do leta 2021 na takih položajih 33 % žensk.

Proti koncu leta 2018 je varuhinja človekovih pravic v zvezi s predhodno preiskavo preverila, ali države članice pri izvajanju kohezijske politike EU spoštujejo temeljne pravice. Komisijo je **vprašala**, s kakšnimi ukrepi državam članicam pomaga pri vzpostavljanju ureditev za preiskavo pritožb v zvezi z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi. Ker je preiskava zadevala porabo sredstev EU v državah članicah, je gospa O'Reilly tudi pozvala člane Evropske mreže varuhov človekovih pravic, naj proučijo, kako njihove vlade izvajajo pravila.

V začetku leta 2018 sta **pritožbo** pri varuhinji človekovih pravic vložila sindikata, in sicer v zvezi s sporočilom Komisije in delovnim dokumentom služb Komisije o upravljanju zračnega prometa. Pritožnika sta menila, da se v teh dokumentih ne spoštuje temeljna pravica do stavke in da Komisija ni pristojna za ukrepe na tem področju. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da Komisija ni prekoračila svojih osnovnih pooblastil, ko je države članice na nezavezujoč način spodbujala k uporabi nekaterih praks v primeru stavke. Prav tako ni našla dokazov, iz katerih bi izhajalo, da je bila s katerimi koli praksami, ki jih je spodbujala Komisija, kršena temeljna pravica do stavke.

European Ombudsman

.@EIB accepts our recommendations on how to better handle gender discrimination and equal opportunity concerns. We have also suggested they work toward a more balanced gender representation at management level <https://europa.eu/!Rq33HH>

Evropska investicijska banka je sprejela naša priporočila o tem, kako bolje obravnavati diskriminacijo na podlagi spola in pomisleke glede enakih možnosti. Predlagali smo tudi, naj si prizadevajo za bolj uravnoteženo zastopanost spolov na vodstveni ravni.

2.5 Etična vprašanja

K nalogam varuhinje človekovih pravic spada tudi ozaveščanje institucij EU o tem, kako jih – ali njihove ukrepe – dojema javnost. V skladu s tem je gospa O'Reilly po [pritožbi](#), ki jo je vložila bruseljska nevladna organizacija za preglednost, predsednika Evropske centralne banke (ECB) Maria Draghija pozvala, naj začasno prekine svoje članstvo v Skupini tridesetih (G30). G30 je zasebna organizacija vodij velikih zasebnih in centralnih bank ter akademikov. Nekateri člani skupine G30 vodijo banke, ki so pod posrednim ali neposrednim nadzorom ECB, zato je varuhinja človekovih pravic ugotovila, da bi bilo javno zaupanje v neodvisnost ECB omajano, če bi njen predsednik ostal član organizacije G30. ECB je predloge varuhinje človekovih pravic zavrnila, ta pa je stališče banke obžalovala, vendar je izrazila upanje, da se bo zaradi njenega priporočila ozaveščenost o takih vprašanjih v prihodnje izboljšala.

European Ombudsman

O'Reilly: Interactions with the G30 should be as transparent as possible and not based on membership which undermines the transparency steps @ECB has made in recent years <http://europa.eu/!hx39Dd>

“It is important to demonstrate to the public that there is a clear separation between the ECB as supervisor and the finance industry which is affected by its decisions.”

Emily O'Reilly

Emily O'Reilly: stiki s skupino G30 bi morali biti čim preglednejši in ne bi smeli temeljiti na članstvu, saj to ogroža ukrepe za preglednost, ki jih je v zadnjih letih sprejela Evropska centralna banka.

„Javnosti je treba pokazati, da je ECB kot nadzornica jasno ločena od finančne industrije, na katero vplivajo njene odločitve.“ Emily O'Reilly

Komisija je v začetku leta 2018 napovedala, da bo vsaka dva meseca objavila podrobnosti o potnih stroških komisarjev. Varuhinja človekovih pravic je to napoved pozdravila. Komisija je odločitev sprejela, medtem ko je varuhinja človekovih pravic [preiskovala](#) pritožbo nevladne organizacije Access Info Europe o tem, kako je Komisija obravnavala zahteve za javni dostop do potnih stroškov komisarjev za leto 2016. V končni odločitvi je varuhinja človekovih pravic novo politiko Komisije o objavljanju označila za zelo pozitiven korak k večji preglednosti na tem področju.

Zaradi gibanja #MeToo se je varuhinja človekovih pravic odločila, da bo preverila, kakšne so politike za preprečevanje nadlegovanja v upravi EU. Pisala je 26 institucijam in agencijam EU ter prosila za podrobnosti o politikah in njihovem izvajanju. Vprašala je tudi, ali so prejele pritožbe o nadlegovanju in kako so jih obravnavale. Dobre prakse, ki jih je našla, vključujejo ozaveščanje, usposabljanje, oceno tveganja, spremljanje politik in rehabilitacijske ukrepe. V splošni pripombi je opozorila, da bi morali biti pred nadlegovanjem zaščiteni vsi člani osebja EU ne glede na položaj in da bi morala ta zaščita vključevati dejanja vseh kategorij osebja.

Varuhinja človekovih pravic je za Evropski parlament pripravila tudi posebne [predloge](#) o tem, kako naj okrepi postopke za obravnavo pritožb o nadlegovanju. Predlogi so sledili pritožbi, ki jo je vložil član osebja politične skupine v Parlamentu o tem, koliko časa je svetovalni odbor Parlamenta potreboval za oceno njegove zadeve, povezane z nadlegovanjem. Varuhinja človekovih pravic je poudarila, da bi lahko pomanjkljivosti v postopkih povzročile negativno podobo o vseh postopkih za preprečevanje nadlegovanja v javni upravi EU na splošno, in predlagala, naj Parlament pripravi smernice o časovnem okviru, v katerem mora svetovalni odbor končati obravnavo posameznih zadev.

2.6 Agencije in drugi organi EU

Poleg preiskav na podlagi pritožb ali na lastno pobudo si varuhinja človekovih pravic prizadeva spremembe v institucijah EU sprožiti tudi na druge načine, med drugim s sodelovanjem na javnih posvetovanjih, ki so povezana z njenim področjem dela. V začetku leta 2018 je [pisala](#) predsedniku Komisije Jean-Claudu Junckerju in mu poslala predloge o preglednosti modela EU za ocenjevanje tveganja v živilski verigi. Med drugim je predlagala, naj Evropska agencija za varnost hrane brez nepotrebnega odlašanja objavi dnevne rede in zapisnike sestankov, povezanih z ocenjevanjem tveganja. Poudarila je tudi, da javni interes za zanesljivost znanstvenih študij običajno pretehta nad komercialnimi interesi za zaščito znanstvenih ugotovitev.

Varuhinja človekovih pravic je nadaljevala preiskavo na lastno pobudo o tem, kako Evropska agencija za zdravila (EMA) obravnava stike s farmacevtskimi podjetji, preden ta predložijo vloge za dovoljenje za promet. V zvezi s tem je oktobra 2018 začela [javno posvetovanje](#), na katerem so se zbirala mnenja o tem, ali so dejavnosti pred predložitvijo vloge dovolj pregledne in ali je potrebna večja preglednost v zvezi z znanstvenimi nasveti, ki jih agencija EMA zagotavlja razvijalcem zdravil. Posvetovanje je trajalo do konca januarja 2019.

Zaradi [preiskave](#) o tem, kako Evropska agencija za varnost v letalstvu (EASA) obravnava varnostna poročila, je ta spremenila prakso. Vsak, ki prijavi pomisleke glede varnosti, zdaj prejme povratno informacijo, ali je agencija EASA pristojna za ukrepanje v zvezi s predloženimi vprašanji. Do spremembe politike je prišlo, potem ko se je letalski mehanik obrnil na varuhinjo človekovih pravic, ker ni prejel povratnih informacij o varnostnem poročilu, ki ga je predložil.

Na varuhinjo človekovih pravic se je obrnilo podjetje, potem ko je Izvajalska agencija za raziskave (REA) zahtevala delno vračilo prispevka, ki ga je podjetje prejelo v okviru projekta, ki ga je financirala EU. Po [posredovanju](#) varuhinje človekovih pravic je agencija REA priznala, da pojasnilo zahtevka za vračilo sredstev ni bilo dovolj jasno, pritožniku pa je ponudila dodatno priložnost, da predloži pojasnila o vprašanih, ki jih je odprla.

European Ombudsman

How does [@EMA_News](#) engage with medicine producers before they apply for EU market authorisations? We invite you to comment by 31 January 2019 <https://europa.eu/!XY76tj>

Kakšne stike ima Evropska agencija za zdravila s proizvajalci zdravil, preden ti zaprosijo za dovoljenje za promet na trgu EU? Do 31. januarja 2019 zbiramo vaše pripombe.

2.7 Pogodbe in nepovratna sredstva EU

Varuhinja človekovih pravic vsako leto obravnava nekaj primerov, povezanih s sredstvi EU. Prav je, da Evropska komisija zagotavlja ustrezno dodeljevanje in porabo sredstev, vendar v postopku preverjanja včasih pride do nesporazumov ali težav.

V eni od [zadev](#) se je lastnik hrvaškega podjetja – člana konzorcija, ki je izvajal projekt s pomočjo financiranja EU – obrnil na varuhinjo človekovih pravic, potem ko je Komisija zahtevala vračilo sredstev v višjem znesku, kot ga je podjetje prejelo. Po posredovanju varuhinje za človekove pravice se je Komisija strinjala, da bo znesek, ki ga je treba vrniti, znižala za več kot 300 000 EUR, vendar se pritožniku ni opravičila. Prav tako ni izvedla drugega priporočila varuhinje, naj pregleda enega od vidikov revizijskih ugotovitev. Varuhinja človekovih pravic je predlagala, naj Komisija v prihodnje zagotovi, da bo pri izvrševanju finančnih pravil ravnala pravično in sorazmerno ter bolje odražala vrednote, na katerih temelji EU.

Še ena [preiskava](#) v zvezi s sredstvi je bila odprta, ko se je varuhinji za človekove pravice pritožilo Evropsko združenje univerz, ker je Komisija zavrnila plačilo stroškov (83 000 EUR), ki jih je imela organizacija v zvezi s projektom ALFA-PUENTES, namenjenim spodbujanju regionalnega povezovanja Latinske Amerike. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da Komisija zavrnitve plačila ni ustrezno utemeljila, zato jo je pozvala, naj to stori. Komisija je o zadevi nato ponovno razpravljala s pritožniki in pristala na plačilo stroškov.

EUA

EUA welcomes the European Ombudsman's decision and looks forward to keep working with its [#LatinAmerican](#) partners <https://eua.eu/component/tags/tag/65-latin-america-the-caribbean.html> ...

Evropsko združenje univerz pozdravlja odločitev varuhinje človekovih pravic in se veseli nadaljnjega sodelovanja z latinskoameriškimi partnerji.

Druga [zadeva](#) je bila povezana z odločitvijo Evropske komisije, da zahteva vračilo sredstev, ki jih je nemška nevladna organizacija dobila v okviru programa EU LIFE+. Komisija je menila, da so zadevna sredstva za nevladno organizacijo pomenila dobiček, zato je zahtevala vračilo 214 707 EUR. Pritožnik je stališče Komisije izpodbijal in se obrnil na varuhinjo človekovih pravic. V preiskavi se je Komisija strinjala, da ne bo več poskušala doseči vračila sredstev.

2.8 Sodelovanje državljanov pri oblikovanju politik EU

EU ima 24 uradnih jezikov in več kot 500 milijonov državljanov. Zavezana je spoštovanju in varovanju jezikovne raznolikosti, zato je zelo pomembno, katere jezike pri stikih z javnostjo uporabljajo institucije EU. Vsi zakoni EU morajo biti objavljeni v vseh uradnih jezikih, razen teh posebnih primerov pa se institucije EU o uporabi jezika v drugih primerih do določene mere odločajo po lastni presoji.

Pri izvajanju jezikovne politike prihaja med institucijami do neskladnosti, največjo zaskrbljenost pa vzbujajo njihova spletišča. Varuhinja človekovih pravic je od julija do septembra organizirala [javno posvetovanje](#), na katerem je zbirala mnenja o tem, kako naj institucije EU komunicirajo z javnostjo. V okviru posvetovanja je dobila 286 odgovorov, od katerih so jih veliko večino prispevali posamezniki (247), trije odgovori so prišli od držav članic, dva pa od agencij EU. Analiza odgovorov bo na spletišču evropskega varuha človekovih pravic objavljena leta 2019.

Udeležba državljanov pri oblikovanju politike je odvisna od tega, ali imajo pravočasen dostop do ustreznih informacij. To dokazuje ena od [zadev](#) v zvezi z dostopom do dokumentov. Nevladna organizacija za pravice živali se je obrnila na varuhinjo človekovih pravic, potem ko je Komisija zavrnila dostop do dokumentov o izračunih približne stopnje uporabe živali za osnutek ocene učinka. Ocena je bila izvedena v okviru spremembe zakona EU, ki ureja avtorizacijo in evalvacijo kemikalij (uredba REACH). V preiskavi je Komisija dokumente objavila, kar je bilo v skladu tudi z nedavno sodbo Sodišča Evropske unije o dostopu do dokumentov, povezanih z zakonodajnimi pobudami.

Varuhinja človekovih pravic je še naprej trdno podpirala evropsko državljansko pobudo, v skladu s katero mora Komisija preučiti možnost zakonodaje o vprašanju, ki zbere več kot milijon podpisov iz vsaj sedmih držav članic. V [govoru](#) ob dnevu evropske državljanske pobude je varuhinja človekovih pravic Emily O'Reilly poudarila, da bo njen urad spremljal izvajanje načrtovane nove zakonodaje o pobudi.

European Ombudsman

What do you think about the use of languages in the EU institutions? We have launched a public consultation and look forward to receiving your views: <http://europa.eu/lqT39KW>

Kaj menite o uporabi jezikov v institucijah EU? Začeli smo javno posvetovanje. Z veseljem pričakujemo vaše mnenje.

Evropska varuhinja človekovih pravic Emily O'Reilly s prvim podpredsednikom Komisije Fransom Timmermansom, predsednikom Evropskega ekonomsko-socialnega odbora Georgesom Dassisom in namestnico ministra za bolgarsko predsedstvo Sveta EU Moniko Panajotovo na dan evropske državljanske pobude leta 2018.

Komunikacija in sodelovanje

3.1 Komunikacija

Urad varuhinje človekovih pravic je leta 2018 v okviru dejavnosti za izboljšanje svoje prepoznavnosti naredil dva pomembna koraka. Prvi je bil prenova spletišča. Nova različica, ki je bila objavljena julija, je uporabnikom prijaznejša in ima boljšo funkcijo iskanja, pri kateri so zadeve urejene po temi, obliki in datumu. Pomembne preiskave, objave in dogodki so jasno prikazani, da uporabnik hitro dobi pregled nad dejavnostmi urada.

Varuhinja človekovih pravic je objavila tudi nov videoposnetek, ki na enostaven način prikazuje, kaj dela njen urad. V posnetku so poudarjena tri področja, na katerih lahko ukrepa, in sicer dostop do informacij, težave s sredstvi EU in preglednost pri lobiranju. Posamezna področja preiskav so razdeljena na tri kratke videoposnetke, ki jih uporabniki lahko zlahka delijo na družbenih medijih.

Število sledilcev urada na Twitterju – @EUOmbudsman – se je v zadnjem letu povečalo za 17 %, na portalu LinkedIn pa za 13 %. Na platformah, ki se jim je varuhinja človekovih pravic pridružila šele pred kratkim, kot je Instagram, se je število sledilcev močno povečalo (61 %), število bralcev na portalu Medium pa se je povečalo za 40 %.

Oktobra je varuhinja človekovih pravic napovedala začetek novega izbora za nagrade za dobro upravljanje, ki bodo podeljene leta 2019. Prvi izbor je bil zelo uspešen, saj so bili za nagrade nominirani projekti najrazličnejših institucij, organov in agencij EU. Nominacije lahko predlaga osebje EU, pa tudi podjetja, združenja in skupine civilne družbe. Varuhinja človekovih pravic je v povabilu za nominacije poudarila, da s formalnim priznanjem dobrega dela prispevamo k izmenjavi dobrih praks med institucijami, in dodala, da upa, da bodo nagrade prinesle navdih za prihodnje projekte. Nagrade bodo podeljene na prireditvi junija 2019.

Evropska varuhinja človekovih pravic Emily O'Reilly med pogovorom s skupino mladih Evropejcev na Evropski prireditvi za mlade v Strasbourgu junija 2018.

Urad varuhinje človekovih pravic se je z veseljem udeležil Evropske prireditve za mlade leta 2018, na kateri se je junija v Strasbourgu v dveh dnevih zbralo več tisoč mladih. Na dogodku je sodelovalo več članov osebja, ki so mladim pojasnili, kako urad pomaga državljanom in jih prek družbenih medijev obvešča o svojem delu. Gospa O'Reilly je mlade v osrednjem govoru opomnila, kakšno moč ima glasovanje. Spodbudila jih je, naj na evropske volitve gledajo kot na priložnost, da s to močjo vplivajo na odločitve na ravni EU.

European Ombudsman

There are many dedicated #EU public servants out there making that extra effort to help citizens. Give them the acknowledgement they deserve by nominating them for our 'Good Administration Award 2019' here: <http://europa.eu/!Hq47rx> #EOAward

Številni predani javni uslužbenci EU si močno prizadevajo pomagati državljanom. Dajte jim priznanje, ki si ga zaslužijo, in jih nominirajte za naše nagrade za dobro upravljanje leta 2019.

European Ombudsman

The #EYE2018 in #Strasbourg is starting. Join the @EUombudsman team to meet the Ombudsman herself & find out what her office can do for citizens and to share your wish list for the #FutureofEurope

Začenja se Evropska prireditev za mlade v Strasbourgu: pridružite se ekipi evropske varuhinje človekovih pravic, spoznajte varuhinjo in izvedite, kaj lahko njen urad naredi za državljanke, poveste pa ji lahko tudi svoje želje za prihodnost Evrope.

3.2 Odnosi z institucijami EU

3.2.1 Evropski parlament

Varuhinja človekovih pravic zelo ceni trdni odnos z Evropskim parlamentom. Njegovi poslanci izvolijo evropskega varuha človekovih pravic, ta pa si prizadeva pomagati ljudem, ki naletijo na težave z upravo Unije. V letu 2018 je imela varuhinja človekovih pravic govor na plenarnem zasedanju Parlamenta ter izmenjave mnenj z več odbori, vključno z Odborom za peticije, Odborom za pravne zadeve, Odborom za mednarodno trgovino, Odborom za ustavne zadeve in Odborom za proračunski nadzor. Srečala se je tudi s predsednikom Antoniem Tajanijem in imela sestanke z več poslanci Evropskega parlamenta, ki so zastopali vse večje politične skupine. Varuhinja človekovih pravic z veseljem pričakuje nadaljevanje produktivnega odnosa z novoizvoljenim Parlamentom v letu 2019.

Evropska varuhinja človekovih pravic predaja svoje Letno poročilo za leto 2017 predsedniku Evropskega parlamenta Antoniu Tajaniju.

3.2.2 Odbor za peticije

Neprekinjen dialog z Odborom za peticije je ključen za učinkovito obravnavo skrbi pripadnikov javnosti, ki se na odbor ali varuhinjo človekovih pravic obrnejo za nasvete in pomoč. Medtem ko varuhinja človekovih pravic obravnava pritožbe zoper institucije, organe in agencije EU, Odbor za peticije obravnava peticije v zvezi s področji dejavnosti EU po vsej Evropi. Leta 2018 je odbor hkrati obravnaval več dosjejev, povezanih z delom evropskega varuha človekovih pravic. Varuhinja človekovih pravic je bila zadovoljna, ker se je lahko zanesla na trdno podporo članov odbora iz vseh političnih skupin, in se veseli sodelovanja z novim odborom.

PETI Committee Press

Joint @EP_Petitions & @EPInstitutional report on the #transparency of legislative discussions in the preparatory bodies of the Council (@EUombudsman's strategic inquiry) was approved with 31 votes and 3 abstentions.

Skupno poročilo Odbora Evropskega parlamenta za peticije in Odbora Evropskega parlamenta za ustavne zadeve o posebnem poročilu varuhinje človekovih pravic. Poročilo je povezano s strateško preiskavo varuhinje o preglednosti zakonodajnih razprav pripravljalnih teles Sveta EU. Skupno poročilo je bilo sprejeto z 31 glasovi za in tremi vzdržanimi glasovi.

3.2.3 Evropska komisija

Evropska komisija nadzoruje večino upravnega dela EU in je deležna velike pozornosti javnosti. Ker gre za največjo institucijo EU z izredno obsežnim vplivom na življenje milijonov prebivalcev, je razumljivo, da je velik delež pritožb, predloženih varuhinji človekovih pravic, povezan z delom Komisije. Varuhinja se je v letu 2018 srečala s predsednikom Junckerjem in več komisarji, da bi jih obvestila o skrbih Evropejcev. Komisija že ima izjemno visoke standarde javne uprave, vendar so na številnih področjih potrebne izboljšave, zato je reden, odprt in pošten delovni odnos med službami obeh institucij najučinkovitejša oblika sodelovanja.

Emily O'Reilly z Jean-Claudem Junckerjem, predsednikom Evropske komisije.

3.2.4 Druge institucije, agencije in organizacije

Varuhinja človekovih pravic vzdržuje odnose tudi z drugimi institucijami, organi in agencijami EU, da spremlja in podpira njihovo upravno kulturo in medinstitucionalno sodelovanje. Leta 2018 je imela tesne stike z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, Evropsko centralno banko, Evropsko investicijsko banko, Evropskim računskim sodiščem in več agencijami. Tesen odnos z vsemi institucijami, organi in agencijami EU je pomemben sestavni del strategije Evropskega varuha človekovih pravic „Do leta 2019“, katere namen je v korist vseh, ki živijo v Evropi, oblikovati bolj odprto in v storitve usmerjeno upravo EU.

European Court of Auditors

Thank you @EUombudsman Emily O'Reilly for her 1st visit to @EUauditors. Fruitful exchange of ideas with President & Members, with presentation to staff incl Q&A. Sound EU governance at the heart of both institutions & key for maintaining citizens' trust.
<https://www.eca.europa.eu/en/Pages/NewsItem.aspx?nid=10043> ...

Evropski varuhinji človekovih pravic Emily O'Reilly se zahvaljujemo za njen prvi obisk Evropskega računskega sodišča. S predsednikom in člani Računskega sodišča smo imeli plodno izmenjavo zamisli ter predstavitev za osebje, ki je vključevala vprašanja in odgovore. Obe instituciji sta osredotočeni na dobro upravljanje EU, ki je ključno za ohranjanje zaupanja državljanov.

3.2.5 Konvencija ZN o pravicah invalidov

Evropski varuh človekovih pravic kot član [okvira EU](#) spodbuja, varuje in spremlja izvajanje [Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov](#) v upravi EU. Varuhinja človekovih pravic je septembra prevzela enoletno predsedovanje okviru EU.

V strateški preiskavi obravnave invalidov v [skupnem sistemu zdravstvenega zavarovanja EU](#) (JSIS) je varuhinja človekovih pravic Komisiji [priporočila](#), naj spremeni določbe, ki urejajo skupni sistem, da bi zagotovili njihovo skladnost s Konvencijo ZN o pravicah invalidov. Poleg tega je odkrila številne sistemske težave v zvezi z varstvom pravic invalidov in pripravila številne predloge. Izdala je tudi [poročilo](#) o posvetovanju, namenjenem združenjem članov osebja EU, ki so invalidi ali imajo invalidne sorodnike, in Evropskemu invalidnemu forumu.

Varuhinja človekovih pravic je zaključila strateško preiskavo o [dostopnosti spletišč Komisije](#) in spletnih orodij za invalide. Z zadovoljstvom je ugotovila, da je Komisija sprejela ukrepe za izboljšanje spletne dostopnosti, in v zvezi s tem pripravila več [predlogov](#). Predlagala je na primer, naj Komisija spletne vsebine na različnih spletiščih zagotavlja v dostopnih oblikah, ki ustrezajo višjim mednarodnim standardom, sprejme akcijski načrt za spletno dostopnost in uvede obvezno usposabljanje o spletni dostopnosti za vse člane osebja, katerih delo je povezano s spletišči.

Decembra je varuhinja človekovih pravic izdala priporočila v skupni preiskavi dveh pritožb v zvezi z [dostopnostjo izbirnih postopkov Evropskega urada za izbor osebja \(EPSO\) za slepe in slabovidne kandidate](#). Urad EPSO je [pozvala](#), naj zagotovi, da bo njegov spletni obrazec za prijavo na izbirne postopke v celoti skladen z zahtevami glede dostopnosti za slepe in slabovidne kandidate. Pozvala je tudi k pravočasni uvedbi podpornih tehnologij za kandidate na računalniško podprtih testih, ki potekajo v testnih centrih po svetu.

Varuhinja človekovih pravic je v okviru spremljanja preiskave na lastno pobudo o spoštovanju temeljnih pravic pri izvajanju kohezijske politike EU Komisiji [pisala](#) glede zahteve, da morajo imeti države članice učinkovite pritožbene mehanizme v zvezi z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi. Vprašala je na primer, kaj je Komisija ukrenila, da bi državam članicam pomagala pri uvajanju takih ureditev, in kako spremlja skladnost držav članic s to obveznostjo.

Varuhinja človekovih pravic je Komisiji pisala tudi v zvezi z evropskimi šolami in invalidnimi otroki. Komisijo je pozvala, naj sprejme potrebne ukrepe za zagotavljanje, da staršem otrok s posebnimi učnimi potrebami, ki so izključeni iz evropskih šol, ne bo treba prispevati za stroške izobraževanja teh otrok.

European Ombudsman

Recommendation: [#EU](#) should recognise 'serious illness' in staff with [#disabilities](#) in line with [#UNCRPD](#) recommendations <http://europa.eu/IHq48YK>

Priporočilo: EU bi morala invalidnim članom osebja priznati resno bolezen v skladu s priporočili Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov.

3.3 Evropska mreža varuhov človekovih pravic

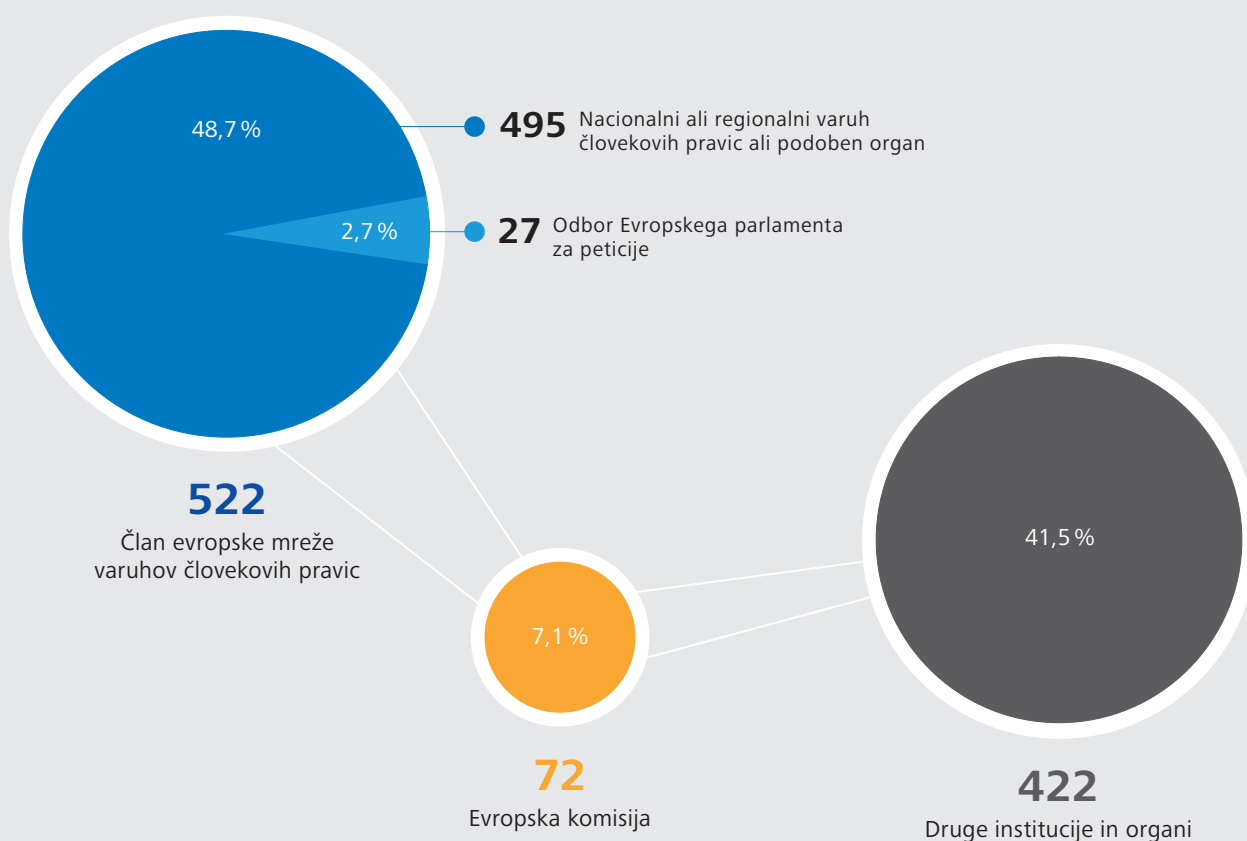

Glavni govorniki na prvi seji konference Evropske mreže varuhov človekovih pravic v letu 2018 (od leve proti desni): evropska varuhinja človekovih pravic Emily O'Reilly, grški varuh človekovih pravic Andreas Pottakis, predsednik Evropskega ekonomsko-socialnega odbora Georges Dassis, moderatorica Shada Islam, nizozemski varuh človekovih pravic Reinier van Zutphen, profesorica evropske politike in raziskovanja demokracije Ulrike Guérot ter poljski varuh človekovih pravic Adam Bodnar.

Glavni dogodek Evropske mreže varuhov človekovih pravic, ki obsega 96 uradov v 36 evropskih državah in Odbor Evropskega parlamenta za peticije, je bila konferenca v marcu, na kateri so se srečali predstavniki celotne mreže, pa tudi bruseljske organizacije in novinarji. Uvodno zasedanje je bilo posvečeno temi, ki je za delo vseh varuhov človekovih pravic zelo pomembna: kako zagotoviti, da bo družba pravična in vključujoča za vse državljane. Gospa O'Reilly je razpravo odprla s pozivom, naj varuhi prispevajo k uresničevanju nedavno dogovorjenega evropskega stebla socialnih

pravic. V glavnem delu zasedanja so varuhi človekovih pravic razpravljali, kako bi lahko bolje sodelovali pri spodbujanju socialne pravičnosti, kakšno mesto ima politika EU v nacionalnem okviru in kakšna bi bila lahko EU v prihodnosti. Naslednji del razprave je bil namenjen razmišljanju, kako lahko varuhi človekovih pravic – včasih tudi v sodelovanju z drugimi organi, kot je mreža SOLVIT, ki jo financira EU – pomagajo državljanom, ki naletijo na težave, ker se zakonodaja EU ne izvaja ustrezno. Več varuhov je opozorilo na čezmejna vprašanja, kot so težave s plačili socialne podpore.

Pritožbe, posredovane drugim institucijam in organom; pritožniki, ki jim je evropska varuhinja človekovih pravic v letu 2018 svetovala, naj se obrnejo na druge institucije in organe (skupaj 1 016)

Konferenca Evropske mreže varuhov človekovih pravic leta 2018.

Po konferenci v marcu je urad varuhinje človekovih pravic organiziral seminar, na katerem so se srečali uradniki Evropske mreže varuhov človekovih pravic za zvezo in njeni strokovnjaki za komuniciranje. Na seminarju so razpravljali o možnostih za poglobitev sodelovanja mreže, proučili dobre prakse za stike z državljani v današnjem hiperpovezanem svetu in razmišljali, kaj se lahko naučimo iz raziskave OECD o vlogi institucij varuhov človekovih pravic v odprti vladi.

Mreža se je še naprej osredotočala na vzporedne preiskave in pobude med zainteresiranimi uradi varuhov človekovih pravic. V začetku leta 2018 je varuhinja človekovih pravic [končala](#) strateško pobudo, v okviru katere je proučevala izvajanje zakona EU (Uredbe št. 1005/2009) o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč. V zaključnem dopisu je opozorila, da Komisija državam članicam še ni pomagala pri inšpekcijskih pregledih skladnosti, čeprav je po omenjeni uredbi do tega upravičena. Več nacionalnih uradov varuhov človekovih pravic je pripravilo pregled izvajanja zakona EU v svojih državah.

Druga pobuda v zvezi s sodelovanjem z nacionalnimi varuhi človekovih pravic je bila povezana s tem, v kolikšnem obsegu Komisija ocenjuje skladnost nacionalnih izvoznih agencij (nacionalnih organov, ki finančno podpirajo družbe pri poslovanju na tveganih trgih) s pravili EU o človekovih pravicah in okoljskih zadevah. Nacionalni varuhi človekovih pravic so bili zaprošeni za mnenja o tem. Po preiskavi, ki je sledila pritožbi mednarodne koalicije nevladnih organizacij, je varuhinja izdala [priporočilo](#), saj je ugotovila, da letni pregled takih agencij, ki ga opravi Komisija, ni zadosten. Odbor za mednarodno trgovino je organiziral tudi predstavitev te zadeve v Evropskem parlamentu, na kateri so člani odbora podprli stališče varuhinje. Komisija se je strinjala, da bo obravnavala priporočilo, varuhinja človekovih pravic pa je ob zaključku preiskave Komisijo pozvala, naj čez eno leto poroča o napredku.

Postopek poizvedb, v okviru katerega urad evropskega varuha človekovih pravic pomaga članom Evropske mreže varuhov človekovih pravic, tako da o vprašanih prava EU pridobi strokovne odgovore institucij EU, je bil za člane mreže še naprej dragocen vir. Eno od vprašanj je prišlo iz urada španskega varuha človekovih pravic. Ta je evropski varuhinji človekovih pravic poslal dopis o skupnih operacijah vračanja, ki jih usklajuje agencija Frontex. V španskem uradu so opazili nekatere težave, vključno s tem, da ljudje, ki so jih vračali v domače države, niso bili obveščeni, da obstaja pritožbeni mehanizem, in da ta mehanizem ni bil na voljo ne v fizični obliki ne v ustreznem jeziku (v tem primeru španščini). Zaradi poizvedbe je agencija Frontex obrazec objavila na svojem spletišču in v tiskani obliki ter ga prevedla v španščino, ruščino, srbsčino in albanščino.

Gospa O'Reilly je nadaljevala redne obiske uradov nacionalnih varuhov človekovih pravic. Februarja je odpotovala v Grčijo, kjer jo je sprejel tamkajšnji varuh človekovih pravic Andreas Pottakis. Na obisku se je srečala tudi z nekaj člani grške vlade, z lokalnimi deležniki in novinarji pa je govorila o svojem delu na področju preglednosti in odgovornosti v EU. Obiskala je tudi begunsko taborišče Eleonas v bližini Aten.

European Ombudsman

What is the role of Ombudsman Institutions in #OpenGov? How can they persuade governments to be more transparent? We conducted a survey jointly with @OECDgov which we are presenting now and which you can find here: <http://europa.eu/Vh33nx> #ENO2018

Kakšna je vloga institucij varuhov človekovih pravic v odprti vladi? Kako lahko vlade prepričajo k preglednejšemu ravnanju? V sodelovanju z OECD smo izvedli raziskavo, ki jo zdaj predstavljamo, najdete pa jo lahko na spletišču konference Evropske mreže varuhov človekovih pravic leta 2018.

Gundi Gadesmann

.@EUombudsman meets with Greek Ombudsman Pottakis and his team in Athens to discuss closer cooperation and best practices in dealing with complaints #ENO2018

Evropska varuhinja človekovih pravic se je v Atenah srečala z grškim varuhom človekovih pravic Andreasom Pottakisom in njegovo skupino, da bi razpravljala o tesnejšem sodelovanju in dobrih praksah pri obravnavi pritožb.

3.4 Obisk varuhinje človekovih pravic v Washingtonu

Evropska varuhinja človekovih pravic Emily O'Reilly na sestanku z direktorjem urada za etiko v kongresu Omarjem Ashmawijem v Washingtonu.

Varuhinja človekovih pravic je decembra 2018 odpotovala na misijo v Washington, kjer se je srečala z najrazličnejšimi oblikovalci politike, nadzornimi uradi, nevladnimi organizacijami, možganskimi trusti, akademiki in drugimi sogovorniki, da bi izvedela več o standardih in pravilih etike, preglednosti in odgovornosti ter njihovem izvajanju v upravi in kongresu ZDA. Z različnimi uradi ZDA je razpravljala o vprašanjih, kot so vrtljiva vrata, lobiranje, zaščita žvižgačev in zakon o dostopu do informacij javnega značaja. Srečala se je s kongresniki, generalnimi inšpektorji in posebnimi svetovalci, na srečanju možganskega trusta German Marshall Fund pa je imela [govor](#) o populizmu in zaupanju javnosti.

EPWashingtonDC

.@EUombudsman Emily O'Reilly and @EdwardGLuce discussing #Populism and Trust in Europe at @gmfus. Europe is a convenient scapegoat for populist politicians. Accountable and transparent institutions more essential than ever. #EE2019

Evropska varuhinja človekovih pravic Emily O'Reilly in novinar Edward G. Luce sta na srečanju možganskega trusta German Marshall Fund v Washingtonu razpravljala o populizmu in zaupanju v Evropi. Evropa je priročen grešni kozel za populistične politike. Še nikoli ni bilo tako pomembno, da institucije ravnajo odgovorno in pregledno.

4

Zadeve in pritožbe:
kako pomagamo
javnosti

Temeljno poslanstvo evropskega varuha človekovih pravic je zagotoviti, da uprava EU deluje v javnem interesu, in pomagati vsem, ki se srečujejo s težavami, povezanimi z institucijami EU. Varuhinja človekovih pravic za delovanje v javnem interesu še naprej uporablja pooblastila za preiskave na lastno pobudo, delo njenega urada pa temelji predvsem na pritožbah posameznikov, akademikov, podjetij in drugih organizacij.

Urad varuhinje človekovih pravic si stalno prizadeva za izboljšanje svojih metod dela, da bi bil pri zagotavljanju pomoči kar najbolj prožen in učinkovit. To je bilo tudi vodilno načelo pri prenovi izvedbenih določb za obravnavo pritožb, ki so zdaj že dobro vzpostavljene.

Novo spletišče evropskega varuha človekovih pravic, ki je bilo objavljeno leta 2018, vključuje prenovljen, uporabniku prijazen vmesnik za potencialne pritožnike. Poleg tega tako kot raznolika skupina uslužbencev urada tudi spletišče odraža zavezanost varuhinje človekovih pravic, da pomaga ljudem, ki potrebujejo pomoč, v vseh 24 uradnih jezikih EU.

Še ena nova pobuda, ki je bila uradno uvedena leta 2018, je hitri postopek varuhinje človekovih pravic za obravnavo pritožb glede javnega dostopa do dokumentov, ki jih imajo institucije EU. Ker so tovrstne pritožbe pogosto časovno občutljive, se je varuhinja človekovih pravic odločila za prožnejši in racionaliziran pristop do njih.

Urad varuhinje človekovih pravic se pri obravnavi pritožb glede dostopa do dokumentov zdaj na institucijo obrne v zgodnejši fazi postopka, kadar je to potrebno. Splošni cilj je, da bi bila odločitev sprejeta v 40 dneh.

European Ombudsman

Have you faced difficulties while trying to access EU documents? We have launched a new 'Fast-Track' procedure for access to documents complaints <http://europa.eu/!fN66Rh>

Help in accessing EU documents faster
European Ombudsman 'Fast-Track'

Ste pri dostopu do dokumentov EU naleteli na težave? Uvedli smo nov hitri postopek za pritožbe glede dostopa do dokumentov.

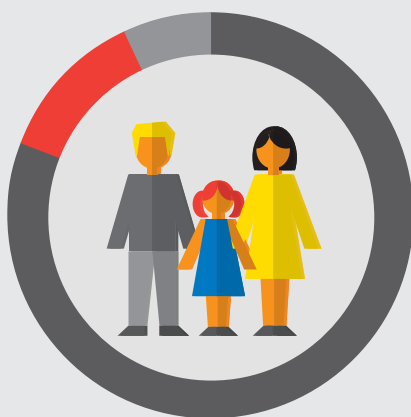
4.1 Vrsta in vir pritožb

4.1.1 Pregled pritožb in strateških preiskav

Nasveti, pritožbe in preiskave v letu 2018

17 996

oseb, ki jim je evropska varuhinja človekovih pravic pomagala leta 2018

14 596

nasvetov prek interaktivnega vodnika na spletišču urada evropskega varuha človekovih pravic

2 180

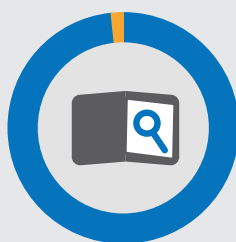
novih pritožb, obravnavanih leta 2018

1 220

zahtevkov za informacije, na katere so odgovorile službe evropskega varuha človekovih pravic

490

preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic sprožila leta 2018

482

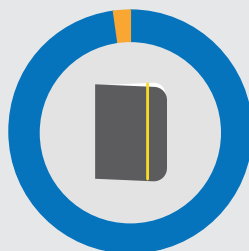
preiskav, sproženih na podlagi pritožb

8

preiskav, sproženih na lastno pobudo

545

preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2018

534

zaključenih preiskav na podlagi pritožb

11

zaključenih preiskav na lastno pobudo

Velika večina dela urada temelji na pritožbah, vendar pa varuhinja človekovih pravic izvaja tudi širše strateške preiskave in pobude, če meni, da za to obstajajo utemeljeni razlogi. Te zadeve sproži varuhinja človekovih

pravic na lastno pobudo, bodisi ker je ugotovila sistemsko težavo, ki bi jo bilo treba obravnavati v javnem interesu, ali ker je prejela eno ali več pritožb o sistemsko pomembni težavi.

Strateško delo leta 2018

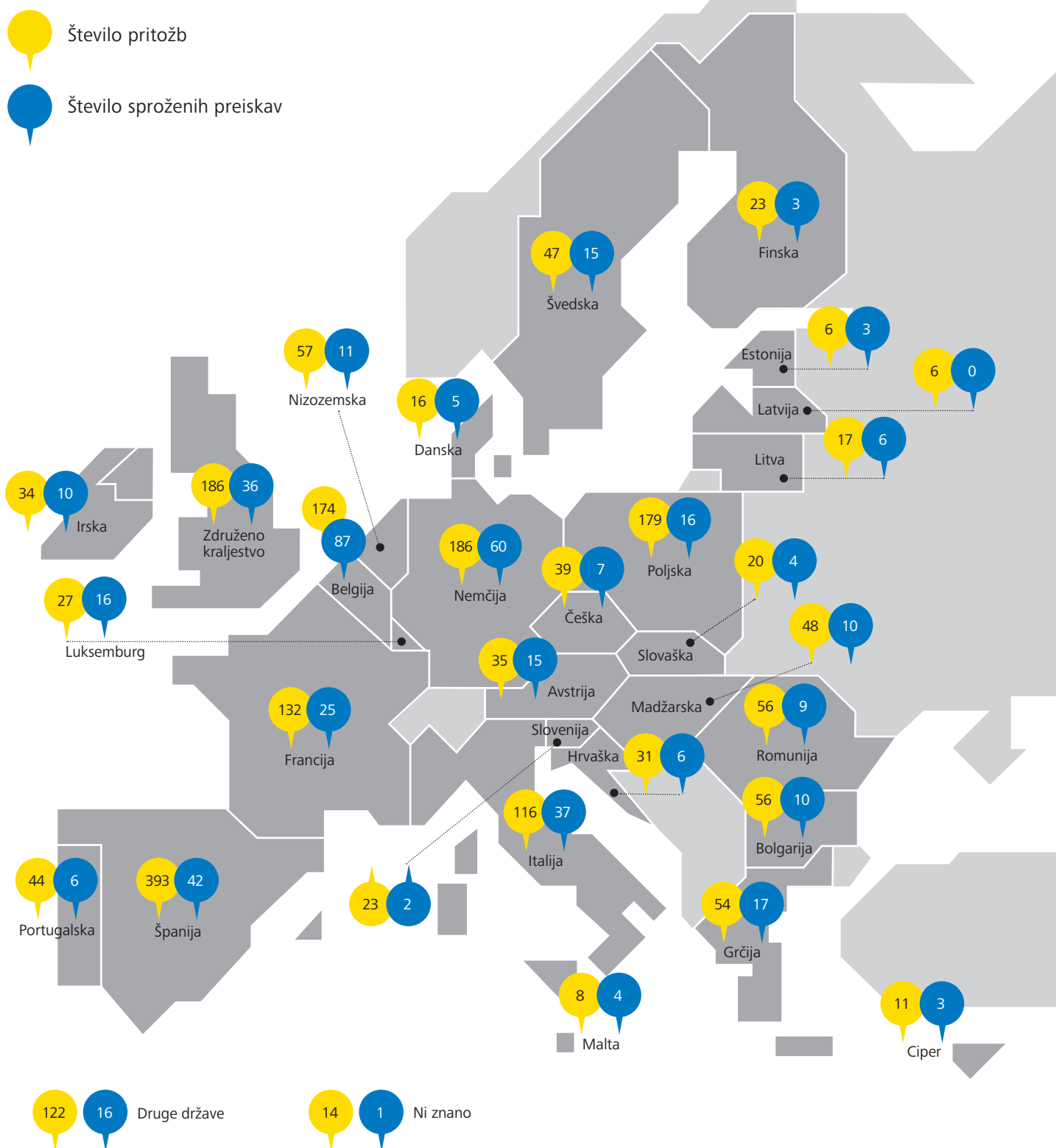
Strateške preiskave leta 2018

Strateške pobude leta 2018 (prošnje za pojasnila, ne formalne preiskave)

Porazdelitev evidentiranih pritožb in preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic sprožila leta 2018, po državah

4.1.2 Pritožbe zunaj pooblastil varuhinje človekovih pravic

V letu 2018 je evropska varuhinja človekovih pravic obravnavala 1 300 pritožb o zadevah, ki so zunaj njenih pooblastil, večinoma zato, ker ne zadevajo dela institucije ali organa EU.

Pritožbe so bile povezane predvsem s težavami, na katere so pritožniki naleteli pri nacionalnih ali regionalnih javnih organih, nacionalnih ali mednarodnih sodiščih in zasebnih subjektih. Zadevale so vprašanja glede varstva potrošnikov (na primer v zvezi z bankami in letalskimi družbami), socialne varnosti in zdravstva, obdavčitve ali vlog za vizume. Včasih so se državljani na urad evropskega varuha človekovih pravic obrnili na podlagi zmotnega prepričanja, da gre za organ za pritožbe, ki ima pristojnost nad nacionalnimi ali regionalnimi institucijami varuha človekovih pravic.

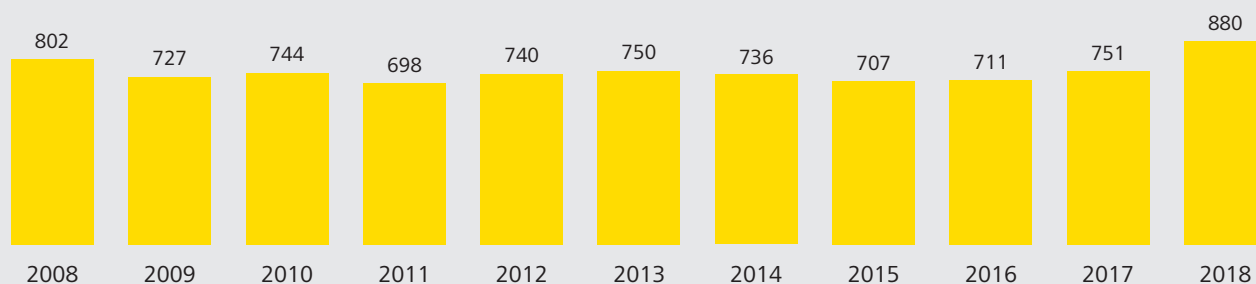
V letu 2018 je varuhinja človekovih pravic prejela veliko podobnih pritožb o treh vprašanjih (več kot deset pritožb o vsakem od njih), ki so zunaj njenih pooblastil, in sicer o pogodbah o zaposlitvi za določen čas za zdravnike v Španiji, upravni kazni, ki jo naložijo italijanski organi, če na čekih ni klavzule o neprenosljivosti, in o policijski represiji v Romuniji.

Nekatere pritožbe so zadevale institucijo ali organ EU, vendar so bile prav tako zunaj pooblastil varuhinje človekovih pravic, ker so bile povezane s političnimi vprašanji, zakonodajnim delom Evropskega parlamenta ali sodnimi dejavnostmi Sodišča Evropske unije.

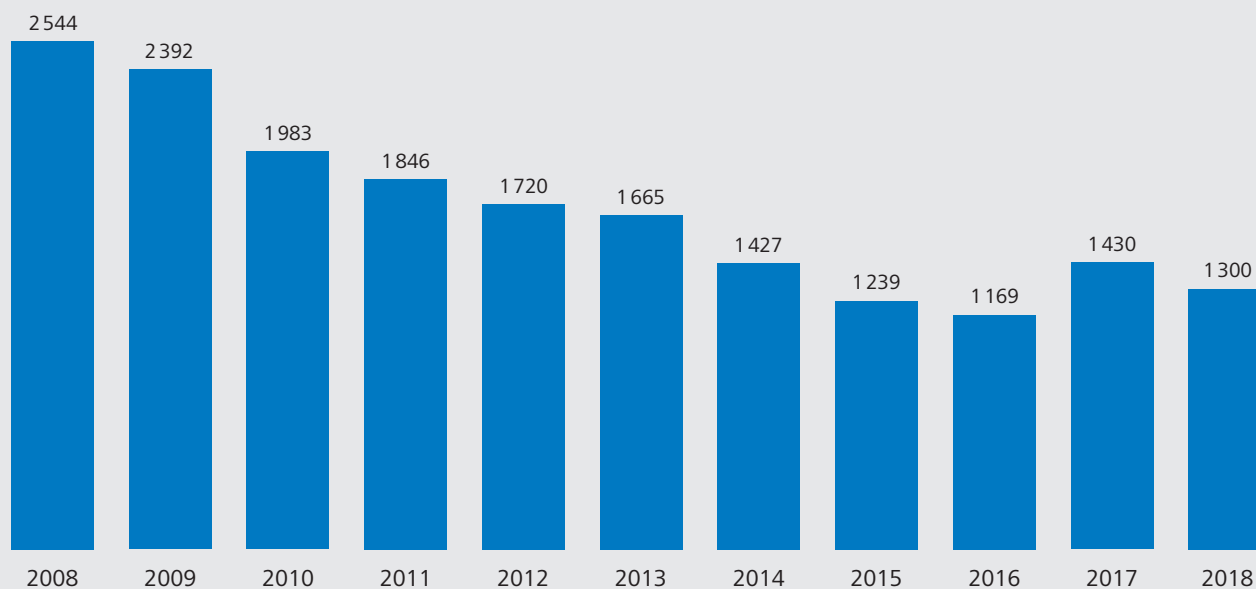
V vseh teh zadevah je varuhinja človekovih pravic ljudem, ki so iskali pomoč, odgovorila v jeziku, v katerem so oddali pritožbo. Pojasnila jim je, kakšna so njena pooblastila, in jim svetovala, kateri organi jim lahko pomagajo, kadar je bilo to mogoče. Če se je pritožnik strinjal, je njegovo pritožbo posredovala članom Evropske mreže varuhov človekovih pravic.

Pritožnikom, ki so izrazili nezadovoljstvo s posameznimi vidiki zakonodaje EU, je običajno svetovala, naj se obrnejo na Odbor Evropskega parlamenta za peticije. Tisti, ki so se pritožili zaradi vprašanj, povezanih z izvajanjem prava EU, so bili napoteni na nacionalnega ali regionalnega varuha človekovih pravic ali na mrežo EU, kot sta SOLVIT in Your Europe Advice, ali pa jih je urad obvestil, da lahko pritožbo zaradi kršitve vložijo pri Evropski komisiji.

Število pritožb v okviru pooblastil urada evropskega varuha človekovih pravic v obdobju 2008–2018

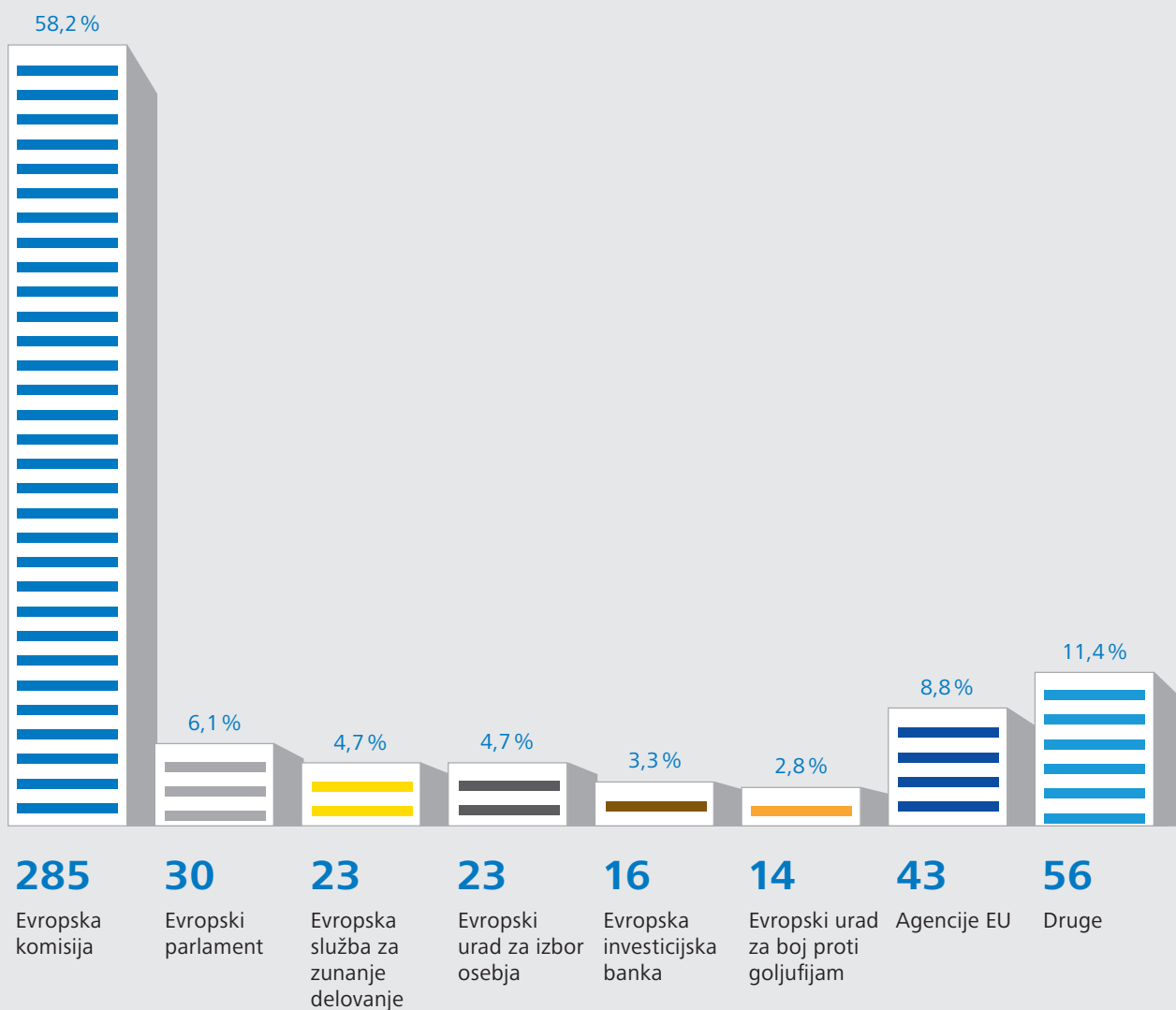

Število pritožb zunaj pooblastil urada evropskega varuha človekovih pravic v obdobju 2008–2018

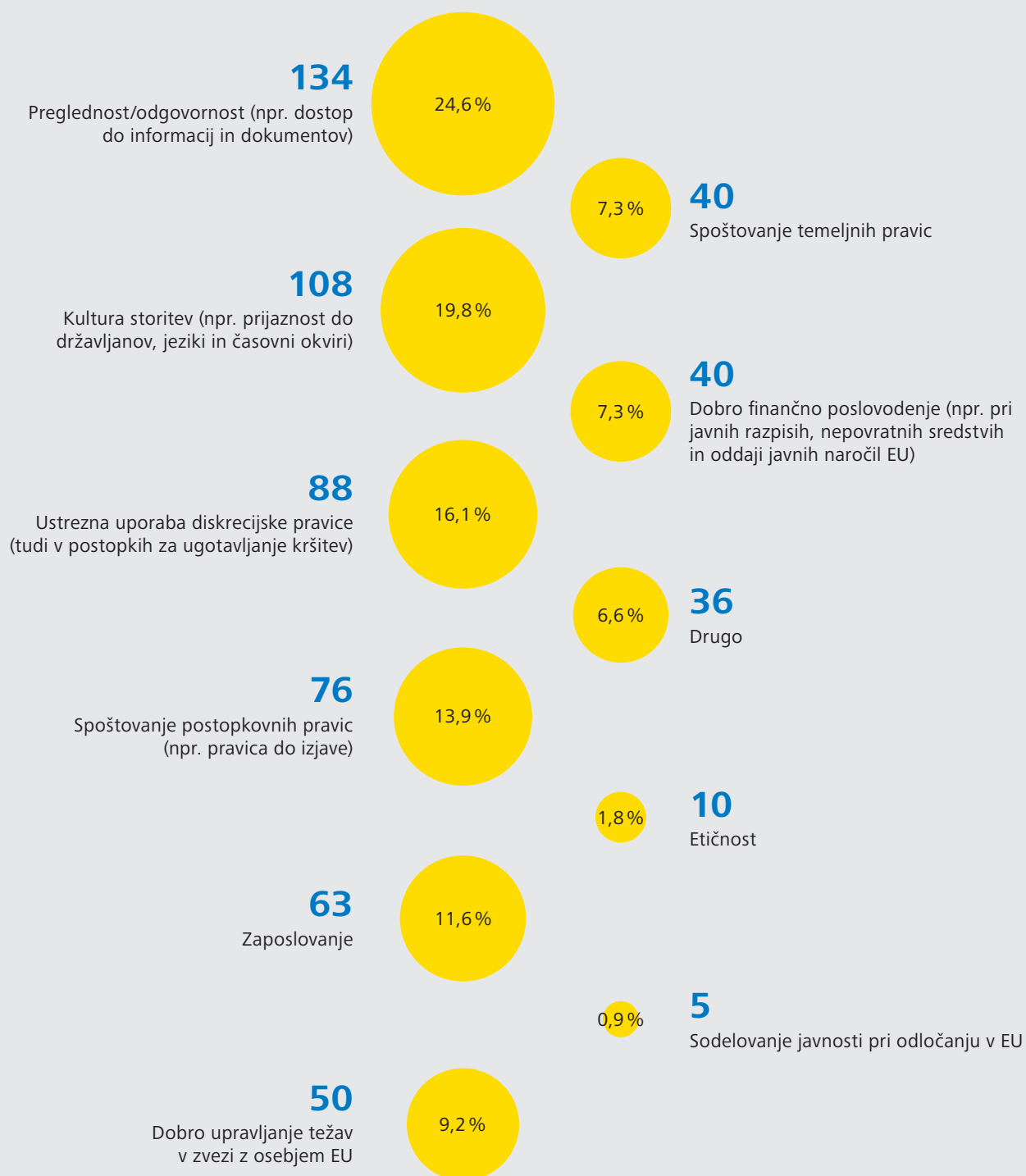
4.2 Zoper koga?

Preiskave, ki jih je leta 2018 izvedel urad evropske varuhinje človekovih pravic, so se nanašale na naslednje institucije:

4.3 V zvezi s čim?

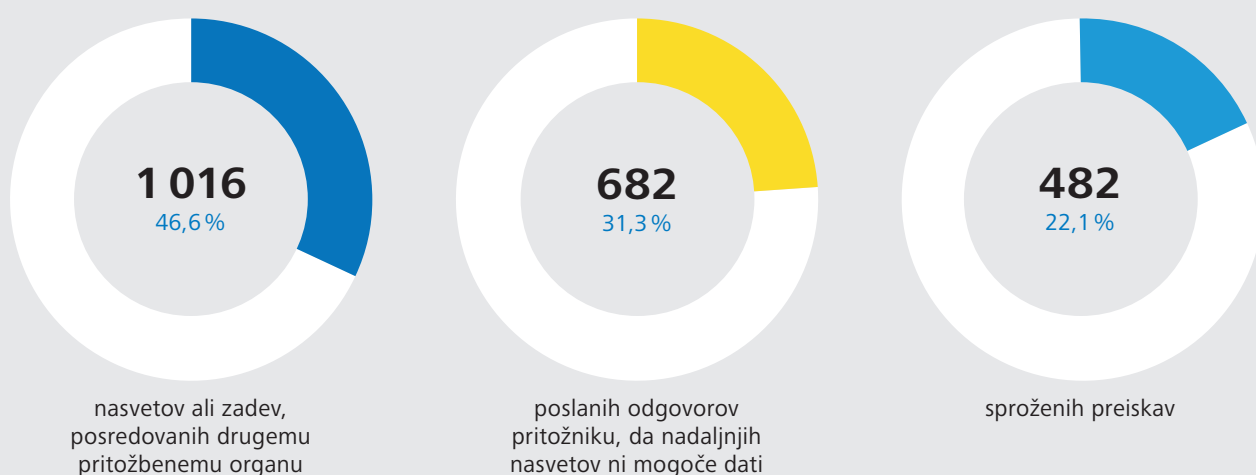
Tema preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2018

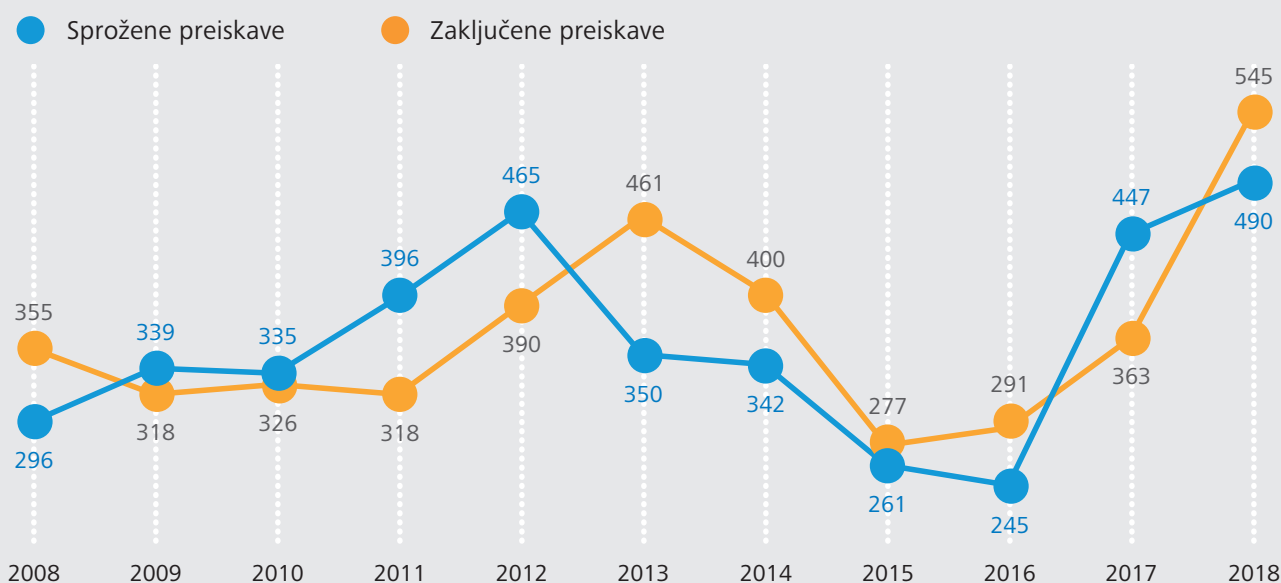
Opomba: v nekaterih primerih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila preiskavo, ki se je nanašala na dva ali več pritožbenih razlogov. Seštevek vseh deležev je zato večji od 100 %.

4.4 Doseženi rezultati

Vrsta ukrepov, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic sprejela v zvezi s pritožbami, obravnavanimi v letu 2018

Gibanje števila preiskav, ki jih je izvedel urad evropskega varuha človekovih pravic

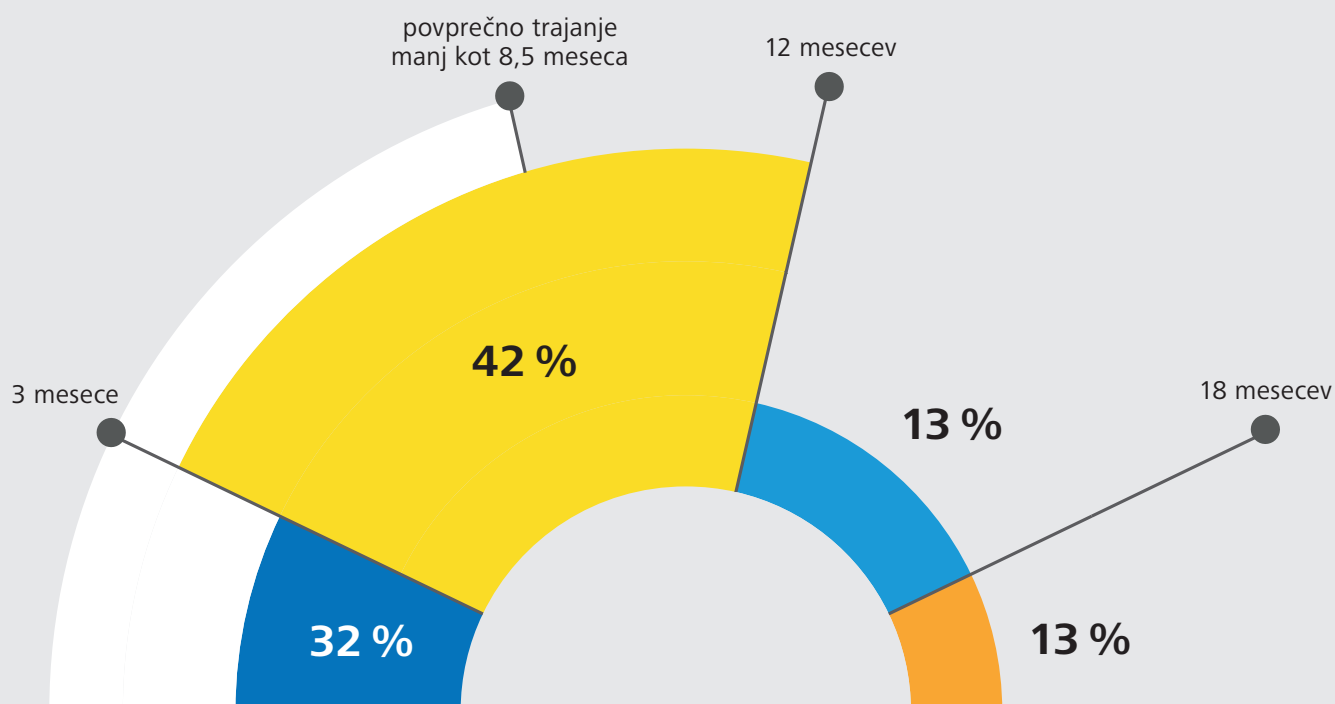

Rezultati preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2018

Opomba: v nekaterih primerih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila preiskave iz dveh ali več razlogov. Seštevek vseh deležev je zato večji od 100 %.

Trajanje preiskav v zadevah, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2018

- Zadeve, zaključene v manj kot 3 mesecih
- Zadeve, zaključene v 3 do 12 mesecih
- Zadeve, zaključene v 12 do 18 mesecih
- Zadeve, zaključene po več kot 18 mesecih¹

1. V nekaterih zapletenih zadevah je potrebnih več krogov posvetovanj s pritožnikom in zadevno institucijo; pričakuje se, da bodo nove izvedbene določbe skrajšale trajanje preiskav.

4.5 Ravnanje v skladu s predlogi evropske varuhinje človekovih pravic

Varuhinja človekovih pravic lahko v okviru preiskav institucijam in organom EU pošlje predloge za obravnavo težav ali izboljšanje upravnih praks. Predstavljeni so kot rešitve, priporočila in predlogi.

Varuhinja človekovih pravic vsako leto izvede obsežno analizo odzivov institucij na njene predloge v okviru preiskav, zaključenih v letu pred tem. Analiza, ki vključuje stopnje skladnosti in druge konkretne primere za prikazovanje učinka in pomembnosti dela varuhinje človekovih pravic, je objavljena v letnem poročilu *Putting it right?* (Odpravljanje napak?).

Leta 2017 so institucije EU dosegle 81-odstotno stopnjo skladnosti s predlogi varuhinje človekovih pravic, kar pomeni rahlo znižanje s 85-odstotne stopnje leta 2016. Institucije so se pozitivno odzvale na 80 od 99 predlogov varuhinje človekovih pravic za izboljšanje, v 148 drugih zadevah pa je varuhinja menila, da so institucije sprejele ukrepe za izboljšanje svojega dela. V osmih od štirinajstih ustanov je bila stopnja skladnosti 100-odstotna, v Evropski komisiji, s katero je povezanih največ zadev, pa 76-odstotna.

Poročilo za leto 2018 bo na voljo konec leta 2019.

5

Viri

5.1 Proračun

Za urad evropskega varuha človekovih pravic je v proračunu EU ločen oddelek, ki je razdeljen na tri naslove. Naslov 1 zajema plače, nadomestila in druge izdatke v zvezi z zaposlenimi. V naslovu 2 so vključene nepremičnine, pohištvo, oprema in razni izdatki iz poslovanja. Naslov 3 pa vsebuje izdatke za splošne naloge, ki jih izvaja institucija. Odobrena proračunska sredstva so leta 2018 znašala 10 837 545 EUR.

Za zagotavljanje učinkovitega upravljanja sredstev opravlja notranji revizor urada evropskega varuha človekovih pravic redne preglede notranjih nadzornih sistemov institucije in finančnega poslovanja urada. Kot pri drugih institucijah EU je tudi pri uradu evropskega varuha človekovih pravic za revizijo pristojno Evropsko računsko sodišče.

5.2 Uporaba virov

Urad evropskega varuha človekovih pravic vsako leto sprejme [letni načrt upravljanja](#), v katerem so opredeljeni konkretni ukrepi, ki jih bo po pričakovanjih sprejel za uresničitev ciljev in prednostnih nalog svoje petletne strategije „[Do leta 2019](#)“. Letni načrt upravljanja za leto 2018 je že četrti, ki temelji na tej strategiji.

V instituciji so zaposleni visoko usposobljeni ljudje, ki govorijo več jezikov. To jim omogoča, da pritožbe zaradi nepravilnosti obravnavajo v 24 uradnih jezikih EU in državljane po vsej EU ozaveščajo o delu varuhinje človekovih pravic. Leta 2018 je bilo v uradu zaposlenih 65 oseb.

Cesira D'Aniello, generalna sekretarka urada evropskega varuha človekovih pravic.

Septembra 2018 se je uradu kot generalna sekretarka pridružila Cesira D'Aniello. Na položaju je zamenjala Beate Gminder, ki je prevzela nove naloge pri Evropski komisiji.

Podrobne informacije o sestavi urada varuhinje človekovih pravic in nalogah vsakega oddelka so na voljo na [spletišču evropskega varuha človekovih pravic](#).

Kako navezati stik z Evropskim varuhom človekovih pravic

Po telefonu

+33 (0)3 88 17 23 13

Po elektronski pošti

eo@ombudsman.europa.eu

Uradi

Strasbourg

Poštni naslov

Médiateur européen
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F-67001 Strasbourg Cedex

Naslov za obiskovalce

Bâtiment Václav Havel (HAV)
Allée Spach
F-67070 Strasbourg

Prek spleta

Spletna stran: www.ombudsman.europa.eu

Twitter: twitter.com/EUombudsman

Instagram: <https://www.instagram.com/euombudsman/>

LinkedIn: www.linkedin.com/company/272026

YouTube: www.youtube.com/eotubes

Bruselj

Poštni naslov

Médiateur européen
Rue Wiertz
B-1047 Bruxelles/Brussel

Naslov za obiskovalce

Montoyer-Science (MTS)
30 rue Montoyer
B-1000 Bruxelles

To *letno poročilo* je objavljeno na spletišču:
www.ombudsman.europa.eu

© Evropska unija, 2019

Vse fotografije in slike so zaščitene z avtorskimi pravicami Evropske unije razen:
naslovnica (© Anthony SEJOURNE/iStock).

Reprodukcija v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljena z navedbo vira.

Pripravljeno v pisavah FrutigerNext.

Print	ISBN 978-92-9483-034-0	ISSN 1725-9797	doi:10.2869/29533	QK-AA-19-001-SL-C
PDF	ISBN 978-92-9483-006-7	ISSN 1830-6950	doi:10.2869/25330	QK-AA-19-001-SL-N
HTML	ISBN 978-92-9483-043-2	ISSN 1830-6950	doi:10.2869/227410	QK-AA-19-001-SL-Q

Če potrebujete različico te publikacije, napisano z velikimi črkami, vas prosimo, da se obrnete na urad evropskega varuha človekovih pravic.